

Nazwa miejsca:			
Las nietoperzy (Ojcowski Park Narodowy)			
Podstawowe informacje			
Lokalizacja	województwo małopolskie, powiat krakowski, gminy: Jerzmanowice – Przegonia, Skąta, Sułoszowa, Wielka Wieś, Zielonki		
Numer działki	120610_5.0008		
Właściciel	Ojcowski Park Narodowy		
Kontakt	opnar@pro.onet.pl		
Współrzędne GPS	50.203324, 19.823956		
Powierzchnia	967 ha		
Wysokość	445 m n. p. m.		
Opis terenu			
Typ roślinności	Lasy wyżynne; obszary chronione.		
Charakter obszaru	Teren pokryty lasem, obejmujący dolinę Prądnika i Sąspówki, graniczący z polami ornymi. Na terenie znajdują się liczne jaskinie i skały.		
Obecne użytkowanie	Obszar chroniony	Uwagi: jaskinie	
Stosunki wodne	Dwa ciekі – Prądnik (12 km w granicach Parku) i Sąspówka (4,5 km w granicach Parku), zasilane w wodę przez ok. 30-50 źródeł szczelinowo-krasowych.		
Stosunki terytorialne	Park Narodowy		
Plan urządzania lasu	Nie (Plan ochrony przyrody)	Obowiązuje w okresie	nd.
Wiek w %	buk (<i>Fagus</i>)	80 lat	
	jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	80 lat	
	sosna (<i>Pinus</i>), buk (<i>Fagus</i>), jodła (<i>Abies</i>), świerk (<i>Picea</i>)	50+	

Biota – drzewostany i ich mieszkańcy

Roślinność		stan
Siedlisko	Las wyżynny świeży, z przewagą buka, jodły i świerka.	

Enclaves of Life (Enklávy života), 2020-1-CZ01-KA205-077463

Pierwotna roślinność naturalna	Bory mieszane <i>Quercus robur</i> - <i>Pinetum</i> – na wierzchołkach <i>Tilio-Carpinetum</i> – na stokach <i>Fagus sylvatica</i> - <i>Cruciata glabra</i> – na stokach południowych Buczyna karpacka <i>Dentario glandulosae</i> - <i>Fagetum</i> Dna dolin – zaburzone łągi <i>Fraxino-Alnetum</i>		
Potencjalna roślinność naturalna	<i>Tilio-Carpinetum</i> , Litt-Poll <i>Luzulo luzuloidis</i> - <i>Quercetum</i>		
Warstwy drzewostanu w %	Warstwa drzew:	sosna (<i>Pinus</i>), buk (<i>Fagus</i>), jodła (<i>Abies</i>), jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>), świerk (<i>Picea</i>)	
	Warstwa krzewów:	leszczyna (<i>Corylus</i>), trzmielina (<i>Euonymus europaeus</i>)	
	Rośliny zielne:	obrazki alpejskie (<i>Arum maculatum</i>), paprocie, ulúdka leśna (<i>Omphalodes scorpioides</i>)	
Fauna			stan
Ptaki i ssaki	17 gatunków nietoperzy, popielica (<i>Glis glis</i>), zając (<i>Lepus</i>), sarna (<i>Capreolus capreolus</i>), dzik (<i>Sus scrofa</i>), lis (<i>Vulpes vulpes</i>), borsuk (<i>Meles meles</i>), wiewiórka (<i>Sciuridae</i>), myszarka leśna (<i>Apodemus flavicollis</i>) Ptaki; jastrząb (<i>Accipiter</i>), myszołów (<i>Buteo buteo buteo</i>), pluszcz (<i>Cinclus cinclus</i>), pliszka górską (<i>Motacilla cinerea</i>), zimorodek (<i>Alcedinidae</i>), puszczyk (<i>Strix aluco</i>), uszatka (<i>Asio otus</i>), drozd (<i>Turdidae</i>), kos (<i>Turdus merula</i>), sikory (<i>Paridae</i>), dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>), dzięcioł zielony (<i>Picus viridis</i>)		
Owady	skoczogonek (<i>Mesachorutes ojcoviensis</i>), skoczek uszaty (<i>Ledra aurita</i>), wyplawek alpejski (<i>Crenobia alpina</i>), chruściki (<i>Trichoptera</i>), wodopójki (<i>Hydrachnidia</i>), jętki (<i>Ephemeroptera</i>), widelnice (<i>Plecoptera</i>), chrząszcze (<i>Coleoptera</i>), pijawki (<i>Hirudinea</i>), ćmy i motyle (<i>Lepidoptera</i>)		
Płazy	traszka zwyczajna (<i>Lissotriton vulgaris</i>), traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>), kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>), ropucha szara (<i>Bufo bufo</i>), ropucha zielona (<i>Bufo viridis</i>), żaba trawna (<i>Rana temporaria</i>), rzekotka drzewna (<i>Hyla arborea</i>)		

Gady	padalec zwyczajny (<i>Anguis fragilis</i>), jaszczurka zwinka (<i>Lacerta agilis</i>), żmija zygzakowata (<i>Vipera berus</i>), zaskroniec zwyczajny (<i>Natrix natrix</i>), gniewosz plamisty (<i>Coronella austriaca</i>)	
------	---	--

Las jako kulturowy aspekt krajobrazu

PRZESZŁOŚĆ

Kultura

Co do tej pory wpływało na las? Czy jest to w jakiś sposób związane z kulturą środowiska, a jakim się znajduje? Czy las stanowi element rozwoju kulturowego terenu?

- Turystyka; ścieżki turystyczne, eksplorowanie jaskiń przez turystów
- Nietoperze zimujące w jaskiniach

Cywilizacja

Jak wyglądają relacje między lasem i ludźmi? W jaki sposób pobliska cywilizacja wpłynęła na stan lasu i jego rozwój?

Ludzie przyjeżdżają się tu zrelaksować, pozwiedzać, podróżować. Chcą lepiej poznawać przyrodę. Większość terenu znajduje się pod ochroną, a turyści mogą chodzić jedynie po wyznaczonych ścieżkach. Dodatkowo tylko dwie jaskinie są dostępne do zwiedzania.

Historia

Geneza relacji

W XIX i XX wieku na tym terenie znajdowało się sanatorium, które cieszyło się dużą popularnością. Niestety, ta popularność okazała się szkodliwa dla lasu; rabunkowo były wycinane drzewostany, a jaskinie były niszczone przez nieodpowiedzialnych turystów. W 1956 roku utworzono Ojcowski Park Narodowy. Od tego momentu teren znajduje się pod ochroną.

STAN OBECNY

Nietoperze są pożytecznymi ssakami dla naszych lasów. Odżywiają się owadami i w ten sposób przyczyniają się do regulacji populacji szkodników drzew. Dlatego tak ważna jest ich ochrona.

Dzięki występowaniu jaskiń w Ojcowskim Parku Narodowym, teren ten jest miejscem zimowania kilkunastu gatunków nietoperzy. Latem nietoperze na swoje kryjówki wybierają dziuple drzew i strychy budynków. Przestronne, ciepłe i, co

Uwagi

najważniejsze, nieużytkowane lub sporadycznie wykorzystywane strychy to coraz większa rzadkość.		
Aspekt natury w obecnym rozwoju		
	Nietoperze wykorzystują jaskinie i dziuple w drzewach jako swoje <i>hibernacula</i> . Nietoperze regulują populacje szkodliwych owadów.	
Zagrożenia i ograniczenia		
	Brakuje miejsc na letnie kolonie tych gatunków nietoperzy, którym nie wystarczają dziuple w drzewach. Zanieczyszczenia światłem wokół kościołów mogą odstraszać nietoperze chcące zakładać tam kolonie. Ludzie nie chcą, aby nietoperze przebywały na strychach z uwagi na wiążące się z ich pobylem liczne pokłady guana.	
PRZYSZŁOŚĆ		
Planuje się skrócenie okresu możliwości zwiedzania jaskiń w ciągu roku w celu ograniczenia negatywnego wpływu na przebywające tam nietoperze. Rozwieszane zostaną sztuczne schronienia letnie. Zadba się o śródleśne oczka wodne, stawy i zbiorniki wodne. Zachowa się mozaikowość środowiska leśnego, oraz ukształtuje się granice polno-leśne, tak aby były jak najbardziej urozmaicone.		Uwagi
Aspekt natury w przyszłym rozwoju		
	Dbając o stosunki wodne w lesie dbamy także o gatunki zwierząt i roślin, które potrzebują dostępności wody do życia.	
	Duża liczebność nietoperzy ograniczy występowanie szkodliwych owadów i ochroni drzewostany przed gradacjami.	
Zagrożenia i ograniczenia		
	Skrócenie okresu zwiedzania jaskiń może powodować mniejsze zainteresowanie turystyczne, a co za tym idzie mniejszy dochód dla Parku Narodowego – przez to mniej pieniędzy do wykorzystania na ochronę nietoperzy.	
Cele leśnych aktywności		
Oczekiwania	Zachowanie i polepszenie stanu populacji nietoperzy oraz miejsc ich rozrodu i hibernacji. Dzięki obecności nietoperzy zostanie ograniczona populacja szkodliwych owadów.	

Enclaves of Life (Enklávy života), 2020-1-CZ01-KA205-077463

Co mój las dostarcza ludziom?	Las bez uporczywych owadów dzięki dużej liczebności nietoperzy. Z uwagi na zróżnicowany krajobraz: piękne widoki, ścieżki turystyczne.	
Plan – za 10 lat	Osiągnięcie stabilnej populacji nietoperzy, w szczególności podczas letnich aktywności, dzięki zwiększeniu miejsc, w których mogą tworzyć kolonie rozrodcze.	
Plan – za 50 lat	Wymiana krat w jaskiniach na nowe, dowieszenie letnich schronów dla nietoperzy, gdy stare ulegną zniszczeniu.	
Kto jest potrzebny do osiągnięcia celu?	Współpraca między Parkiem Narodowym i Organizacjami zajmującymi się ochroną nietoperzy.	
Propozycje i kroki		
Co	Wyjaśnienie	Kto
Wywieszenie sztucznych schronień letnich	Schrony dla nietoperzy zwiększą liczbę możliwych kryjówek letnich oraz miejsc na zakładanie kolonii rozrodczych tych ssaków.	Ojcowski Park Narodowy
Przebudowy jednogatunkowych drzewostanów na zróżnicowane	W ten sposób zwiększamy bazy żerowe oraz szanse na większą dostępność letnich kryjówek.	Ojcowski Park Narodowy
Ochrona miejsc kolonii rozrodczych	Montowanie platform na guano nietoperzy, unikanie oświetlania możliwych wlotów na poddasza.	Organizacje zajmujące się ochroną nietoperzy
Edukacja społeczeństwa	Kształtowanie wśród społeczeństwa świadomości o pożyteczności nietoperzy. Przeprowadzenie edukacyjnych odłowów nietoperzy.	Ojcowski Park Narodowy

Enclaves of Life (Enklávy života), 2020-1-CZ01-KA205-077463

Skrócenie okresu zwiedzania jaskiń udostępnionych dla turystów	Skrócony okres eksplorowania turystycznego jaskiń wpłynie pozytywnie na zapewnienie spokoju przylatujących do nich nietoperzy.	Ojcowski Park Narodowy
--	--	------------------------

Monitoring rozwoju

Data		
02.2023	Zimowy monitoring hibernujących nietoperzy	
04.2023	Kontrola i konserwacja krat jaskiń	
04.2023	Wywieszenie letnich schronów dla nietoperzy w lesie	
07.2023	Letni monitoring nietoperzy w drzewostanach oraz kontrola schronów	
02.2024	Zimowy monitoring hibernujących nietoperzy	
07.2024	Letni monitoring nietoperzy w drzewostanach oraz kontrola i konserwacja schronów	

Inspiracje

Literatura		CO
	Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T., 1995, Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300 000. Arkusze 1-12, IGiPZ PAN, Warszawa.	
	Węgiel A. 2006 "Ochrona nietoperzy w lasach"	
Zasłyszane	Katarzyna Sycz	
Spotkania	08.2022, 04.2023	
Dyskusje w ramach grupy projektowej	08.2022, 10.2022, 12.2022	